

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ТОВ

«Академія інноваційного
розвитку освіти»

4» січня 2026 р.

Олена ГРОМСЬКА

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти

**«Навколишній світ» у початковій школі: зміст, методи та прийоми
реалізації інтегрованого навчання за педагогічною технологією
«Росток» (1-4 класи)**

Розробники програми:

Пушкарьова Тамара Олексіївна, доктор пед.наук, професор, член кореспондент НАПН України, автор та науковий керівник освітньої технології “Росток” й педагогічного проєкту “Академія інноваційного розвитку освіти”, начальник відділу проєктної діяльності ДНУ “Інститут модернізації змісту освіти”;

Матвійчук Вікторія Віталіївна, вчитель початкових класів, спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист ОЗО «Ржищівський ліцей «Лідер».

Актуальність: актуальність програми зумовлена потребою формування в молодших школярів цілісного уявлення про навколишній світ в умовах реалізації концепції Нової української школи. Інтегроване вивчення природничої, соціальної та громадянської освітніх галузей сприяє розвитку пізнавальної активності учнів, формуванню дослідницьких умінь, екологічного мислення та відповідального ставлення до довкілля. Програма спрямована на підготовку педагогів до ефективного використання сучасних форм, методів і прийомів навчання, що забезпечують активну участь учнів у пізнавальній діяльності та розвиток ключових компетентностей.

Мета програми: підвищити методичний та практичний рівні професійної компетентності вчителів початкових класів щодо викладання інтегрованого курсу «**Навколишній світ**», поглибити знання педагогів щодо застосування діяльнісного та дослідницького підходів, що забезпечують ефективну організацію освітнього процесу та сприяють розвитку ключових компетентностей учнів.

Результати навчання:

Загальні компетентності:

Здатність сприяти розвитку пізнавальної активності молодших школярів під час вивчення навколишнього світу.

Здатність залучати учнів до дослідницької діяльності та формувати уміння спостерігати, аналізувати природні явища і суспільні процеси.

Здатність формувати в учнів екологічну свідомість, відповідальне ставлення до природи та суспільства.

Здатність використовувати різноманітні форми, методи й прийоми навчання, що сприяють розвитку критичного мислення, творчості та допитливості учнів.

Здатність добирати доцільні засоби навчання відповідно до мети уроку та вікових особливостей молодших школярів.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Здатність організовувати навчальні дослідження під час вивчення природних і соціальних явищ.

Здатність формувати в учнів уміння:

- спостерігати природні об'єкти та явища;

- порівнювати, аналізувати й узагальнювати інформацію;
- встановлювати причинно-наслідкові зв'язки;
- формулювати гіпотези та перевіряти їх.

Здатність організовувати навчальні експерименти, дослідни, міні-проекти.

Здатність формувати комунікативні навички учнів: аргументувати власну думку, працювати в групі, презентувати результати досліджень.

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна.

Навчально-методичне забезпечення: програма представлена авторськими відеоматеріалами, презентаціями та навчальною літературою.

Цільова аудиторія: педагогічні працівники закладів освіти.

Обсяг (тривалість) навчання: 15 годин / 0,5 кредиту Європейської кредитної трансфернонакопичувальної системи (ЄКТС).

Напрямок навчання: розвиток професійних компетентностей учителів початкових класів у викладанні навколишнього світу за освітньою технологією «Росток».

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться:

- здатність планувати та прогнозувати результати навчання з курсу «Навколишній світ»;
- здатність організовувати дослідницьку діяльність учнів;
- здатність формувати природничу та громадянську компетентності учнів;
- здатність до ефективної професійної комунікації та співпраці;
- здатність до професійного розвитку та самоосвіти.

Програмні результати навчання:

Знання:

- Теоретичні знання про методикау викладання навколишнього світу за освітньою технологією «Росток».

Уміння (навички):

уміння застосовувати форми, методи, прийоми вивчення навколишнього світу на основі діяльнісного підходу.

Установки до:

- розширення й поглиблення знань, умінь у методиці діяльнісного підходу;
- професійного самовдосконалення у викладанні навколишнього світу;
- методично правильного проведення уроків навколишнього світу;
- творчості для реалізації мети й завдань математичної галузі.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

- **Концептуальні основи інтегрованого курсу «Навколишній світ» у початковій школі.** Матвійчук В.В. – 40 хв
- **Діяльнісний підхід до вивчення природи та суспільства у 1–2 класах.** Матвійчук В.В. – 60 хв
- **Дослідницька діяльність учнів під час вивчення курсу «Навколишній світ» у 3–4 класах.** Матвійчук В.В. – 60 хв
- **Як зробити уроки «Навколишнього світу» цікавими: інтерактивні методи та практичні прийоми.** Дашкова Н.М. – 40 хв

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : постанова від 21.02. 2018№ 87. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>.

2. Закон України «Про освіту» : відомості Верховної Ради, 2017, № 38 39, ст.380). – Режим <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>. доступу :
3. Пушкарьова Т.О., Топузов О. М. Інтегративно-діяльнісна педагогіка : Т. О. Пушкарьова, О.М. Топузов/монографія – Київ : Педагогічна думка, 2019, 304 с. – Режим доступу : https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/integra_dial_2019.pdf
4. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти : 1-2 та 3-4 класи. Київ : Світоч, 2019, 336 с. – Режим доступу : <http://nus.org.ua/news/opublikuvaly-typovi-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush>